
ADVIES

Ontwerp van Waterbeheerplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de periode 2022-2027

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	1 mei 2022
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van	19 mei 2022

Vooraf

Dit ontwerp van Waterbeheerplan (WBP) is een voortzetting van het plan dat de periode 2016-2021 bestrijkt. Ter herinnering, Brupartners had een advies over dit vorige WBP uitgebracht ([advies A-2015-052-ESR](#)).

Hoewel de hoofddoelstelling dezelfde blijft, met name het behoud van de kwaliteit en kwantiteit van de Brusselse wateren, bevat het ontwerp van WBP 2022-2027 twee nieuwigheden :

- de uitvoering van maatregelen ter bestrijding van de klimaatverandering en de gevolgen daarvan in onze regio's (droogte en overstromingen) ;
- de ontwikkeling van een geïntegreerd regenwaterbeheer (GRWB) als nieuw paradigma in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met een versterking van het blauwe en groene netwerk en van de biodiversiteit.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Financiële/budgettaire analyse

Brupartners juicht het toe dat de verschillende geplande maatregelen aan een financiële/budgettaire analyse werden onderworpen. Hij is van mening dat deze analyses het mogelijk moeten maken om de meest relevante maatregelen te weerhouden, met name op basis van hun kosteneffectiviteit.

Niettemin vraagt **Brupartners** dat de gevolgen van de geplande maatregelen voor de categorieën huishoudens, ondernemingen en de verschillende bedrijfssectoren zouden worden geanalyseerd alvorens deze worden uitgevoerd, teneinde het solidariteitsbeginsel te waarborgen door te voorkomen dat slechts één categorie huishoudens of ondernemingen de budgettaire gevolgen ervan zou moeten dragen.

Tot slot spreekt **Brupartners** zijn voorkeur uit voor de invoering van stimulerende maatregelen (in plaats van verplichtende maatregelen) om bewoners en ondernemingen tot een rationeler watergebruik aan te zetten.

1.2 Waterarmoede

Brupartners herhaalt dat hij de strijd tegen de waterarmoede als een fundamentele uitdaging beschouwt. In dit verband had hij al zijn steun betuigd aan het « sociaal actieprogramma ter bestrijding van waterarmoede », dat erop gericht is om in samenwerking met lokale en regionale partners op het gebied van sociale hulpverlening steun voor gebruikers op te zetten.

In het kader van het WBP (maatregel 4.8.) vraagt **Brupartners** dat de openbare waterpunten die ter beschikking zullen worden gesteld, niet alleen als instrumenten voor hydratatie, maar als een vorm van kosteloze en universele toegang tot water zouden worden beschouwd. Dit moet met name tot uiting komen in het feit dat deze openbare waterpunten zodanig zouden worden ontworpen dat er grote recipiënten zouden kunnen worden gevuld (zoals jerrycans in plaats van waterflessen), en dat deze geografisch goed over het land zouden worden verspreid.

1.3 Reële kostprijs van het water en toepassing van het principe « de vervuiler betaalt »

Brupartners neemt akte van de wens om « de haalbaarheid en de kostprijs te bestuderen van de invoering van een mechanisme waarbij de kosten voor de zuivering van regenwater en de kosten in verband met de strijd tegen overstromingsrisico's worden « verwijderd » uit de tarifiering gekoppeld aan het waterverbruik door ze nauwer te koppelen aan de hoeveelheid regenwater die in de riolering wordt geloosd, zodat het « vervuiler betaalt »-principe zo goed mogelijk wordt nageleefd, en zonder de totale prijs van water te verhogen ». Hij benadrukt dat deze wens overeenstemt met een eerder door **Brupartners** geformuleerd verzoek (met name in zijn advies betreffende de ontwerpen van tariefmethodologieën die vanaf 1 januari 2022 voor de waterdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toepasbaar zijn ([A-2021-020-BRUPARTNERS](#))).

In dit verband stelt **Brupartners** vast dat maatregel M 5.2 voorziet in een financiering van het regenwaterbeheer op basis van « *de invoering van een fiscale modaliteit (taks of bijdrage) die losstaat van de verbruikte volumes, maar afhankelijk is van de parameter die de afvloeiing genereert, bijvoorbeeld de ondoorlatend gemaakte oppervlakte* ».

Hoewel hij verheugd is over de wil om de kosten voor de zuivering van regenwater « los te koppelen » van de tarifiering gekoppeld aan het waterverbruik, dringt **Brupartners** er niettemin op aan dat de denkprocessen betreffende het financieringsmodel voor het waterbeheer de volgende elementen zouden omvatten :

- De fiscale modaliteit zal relevant en doeltreffend moeten zijn. Daartoe zal de voorziening eenvoudig uitvoerbaar moeten zijn en zal het beheer ervan niet mogen leiden tot onevenredige uitgaven in verhouding tot de gegenereerde inkomsten. Idealiter zou deze fiscale modaliteit betreffende de ondoorlatend gemaakte oppervlakte in een bestaande voorziening moeten worden geïntegreerd (bijvoorbeeld via de opcentiemen op de onroerende voorheffing).
- De fiscale modaliteit zou pas kunnen worden overwogen nadat de mogelijke perverse/ongewenste effecten ervan zijn bestudeerd. Zo moet worden vermeden dat welgestelde gezinnen met particuliere (doorlatende) tuinen fiscaal zouden worden bevoordeeld ten opzichte van meer kansarme gezinnen, die in gebouwen wonen die niet over groene ruimten beschikken en die zich bevinden in gebieden met een hoge dichtheid waar het moeilijk is om oppervlakten doorlatend te maken.
Meer in het algemeen zal de fiscale modaliteit betrekking moeten hebben op belastingbetalers die over reële actiemiddelen in termen van ondoorlatend gemaakte oppervlakte beschikken.
- Gelet op de grote oppervlakten die door deze actoren worden beheerd en de voorbeeldfunctie die zij moeten vervullen, zal de fiscale modaliteit op de overheden moeten worden toegepast.

1.4 Stedenbouwkundig beleid

Brupartners dringt aan op de vele verbanden die tussen een goed waterbeheer en het stedenbouwkundig beleid bestaan. Hij is immers van mening dat de vaststelling van relevante stedenbouwkundige maatregelen tot een doeltreffend waterbeheer zal bijdragen.

Zo is **Brupartners** van oordeel dat het bij de oprichting van nieuwe gebouwen opportuun zou zijn om een gedifferentieerde behandeling van grijs water en regenwater op te leggen, zodat dit water rechtstreeks in het blauwe netwerk in plaats van in het rioleringsstelsel zou kunnen worden geloosd.

Brupartners is van mening dat dergelijke maatregelen zowel vanuit ecologisch, stedenbouwkundig en economisch oogpunt zinvol zijn.

Brupartners acht het daarom van essentieel belang om ervoor te zorgen dat de huidige herziening van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening en de vaststelling van de waterbeheersmaatregelen coherent zouden zijn.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Overstorten en lekken

Brupartners vraagt zich af of het wel opportuun is om de kosten van overstorten als gevolg van slecht onderhoud van het netwerk (distributie of afwatering) in de waterprijs op te nemen. Hij ziet de relevantie niet om een onderscheid te maken tussen deze kosten en de bedragen die nodig zijn voor het onderhoud van het netwerk, die al in de waterprijs zijn begrepen.

*
*   *